

[Indenrigsministeren.]

ret, men er det politisk realisabelt i dag? Ikke 3 år efter folkeafstemningen kommer forslagsstillerne med et forslag, om hvilket man må vide, at det lader sig ikke gennemføre.

Jeg vil gerne understrege, hvad jeg sagde under jordlovsdebatten for 3 år siden: jeg tror ikke på, at vi i dette land i det lange løb kan opretholde så eksklusiv en privat ejendomsret, som vi har det i dette lille land på 43.000 km² og med 4½ mill. indbyggere; jeg tror ikke på det i det lange løb. Og jeg vil gentage, hvad jeg sagde dengang: kommer Danmark i den situation at blive medlem af fællesmarkedet, så har vi krav på en beskyttelse, således at dansk jord kan blive på danske hænder. Men efter det nederlag, vi led ved folkeafstemningen, forekommer det mig, at det her foreliggende forslag simpelt hen må betragtes under synsvinklen en demonstration. Tiden er ikke moden hertil.

Jeg vender mig til næste punkt. Man

„opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, der sigter til at forøge kommunernes muligheder for en aktiv indsats for en planmæssig byudvikling, bl. a. ved statsstøtte til kommunernes erhvervelse og byggemodning af jord på betingelse af, at de erhvervede arealer ikke sælges, men stilles til rådighed for brugerne på jordrentevilkår.“

På jordrentevilkår — det vil altså sige den fulde grundskyld. Må jeg om jordrenteprikket gøre den bemærkning, at vi jo alle ved, at det er på retur. De lovforslag, som i løbet af kort tid kommer til behandling vedrørende landbrugsejendomme og statshusmandsbrug, viser os, at det går i en helt, helt anden retning. Det kan man være utilfreds med, og jeg er principielt enig med det ærede medlem, når han peger på jordrenteprikket som et rimeligt og et fornuftigt princip; men det er simpelt hen politisk på retur. Så kunne man vælge en anden udvej; i stedet for at stille ejendommen til rådighed for borgerne på jordrentevilkår kunne man måske udleje den, og derom vil jeg gerne sige, at det var jo en forhandling værd; men også det rejser en række problemer, både realkreditmæssigt og i forhold til skattelovgivningens af-

skrivningsregler. Men endin, det er en ting, man kan diskutere; der kan være ræson deri.

Den næste afdeling under punkt 2 peger på, at man bør indføre

„adgang til ekspropriation af arealer, hvis erhvervelse er nødvendig for en rationel gennemførelse af en vedtagen byplan eller byudviklingsplan.“

Må jeg minde om, at regeringsudvalget af 1962 overvejede dette spørgsmål, men frafaldt tanken om ekspropriation. Og jeg rejser det spørgsmål: er det muligt at gennemføre en så omfattende adgang til ekspropriation uden en grundlovsændring? Forslagsstillerne ved, at vi lever i et land, hvor domstolene mener at have ret til at tilsidesætte en af folketinget vedtagen og af kongen stadfæstet lov som grundlovsstridig. Der er partier i denne sal, som synes, at det er en fortrinlig idé, at det er borgerens beskyttelse mod statsmagtens overgreb. Der er oven i købet et parti, der har syslet med den tanke at lade domstolene supplere sig selv. Tankegangen er i bund og grund udemokratisk. Men vil vi frem ad den vej, forslagsstillerne peger på, så spørger jeg: kræver det ikke en grundlovsændring? Jeg ved, at en række andre vesteuropæiske lande har en vid adgang til ekspropriation til byggegrunde; men er det muligt at realisere tanken her? Jeg tror det ikke, hvor tiltalende den ud fra mit synspunkt så end måtte være.

Det næste problem, der rejses, er spørgsmålet om „forøget statsstøtte til sanering“. Må jeg minde om, at 1959-lovgivningen har placeret initiativet i denne henseende hos kommunerne. Staten yder tilskud, og staten yder lån inden for begrænsede beløb, 8 mill. kr. årligt til tilskud og 18 mill. kr. til lån. Det udnyttes ikke. Der kan være mange grunde til, at kommunerne ikke udnytter denne lovgivning. Det er vel navnlig problemet med at skaffe erstatningslejligheder, der gør sig gældende, og det er vel også det, at man møder en meget kraftig modstand imod saneringen i mange grundejer-kredse; dertil kommer, at kommunerne let lader sig friste til at lade selvsaneringen sejre.

Jeg rejser det spørgsmål over for forslagsstillerne: hvordan tænker man sig problemet løst? Vil man lovbestemmelser gående